

פרנק אשכנזי:

..אי אפשר להיות שמאלי בצופת וימני בישראל!"

ענת סרגוטסי:

..קיוויתי, שהאמנות היא מעבר לפוליטיקה!"

חנה שביב:

..לא היה כל שיקול פוליטי בהחלטה!"

אומרים שהיהודים בעולם שומרים על פרופיל נמוך. הפסיקו לעוד מגיני דוד על צווארם, הפסיקו לבקר בבתי-כנסת, הפסיקו לאכול במיסעדת "גולדנברג" המפורסמת בפאריס.
פרנק אשכנזי הוא כתב בעיתון השמאלי הצרפתי "ליבראסיון". כן, הוא גם יהודי.
שאלתי אותו:

● **כיצד מרגישים כיום יהודי צרפת?**
אני חושב, שמאז הדרמה בקופרניק, יהודי צרפת נמצאים בהלם. מאז אותו אירוע השתנו הרבה מאוד דברים בצרפת.

● **עכשיו קשה יותר להיות יהודי בצרפת?**
לא הייתי אומר שזה כך. אבל מצד שני, אנחנו נמצאים במצב שבו אנו חייבים לארגן את היהודים להגנת עצמית בבתי-כנסת, בהפגנות וכדומה.

● **יש בעת גז אנטישמיות בצרפת?**
זה יהיה שיגעון לחשוב שהצרפתים בחלקם הגדול הם אנטישמים. אנחנו חופשיים. בצרפת אין בעיה של לחיות חיים יהודיים. אבל יש לנו בעיה עם טרוריסם. אם אנחנו רוצים, אנחנו יכולים ללכת ברחוב עם מגן-דוד על הצוואר ולהכריז שאנחנו יהודים. אבל אנחנו צריכים להגן על עצמנו מפני קיצונים.

● **גם בגרמניה זה התחיל כך.**
אני יודע שאם תהיה בעיה כלכלית, היהודים ייפגעו ראשונים. אבל זה לא ספציפי לצרפת. אני לא מאמין שיכול לקרות פה מה שקרה בגרמניה, בשום אופן לא! אחרי הכל, יש לנו ממשלה סוציאליסטית ואנחנו גאים בכך. ליהודים נמאס מז'יסקאר. הוא יצר בעיה. את יודעת שבפעם הראשונה בתולדות המדינה היתה לנו הצבעה יהודית? כמעט כולם בחרו בפרנסואה מיטראן. שכל חייו היה ידיד לישראל. לז'יסקאר ולממשלתו היה יחס מגעיל ליהודים.

● **היהודים עברו פיתאום מהימין לשמאל?**
לא, בהחלט לא. חלק גדול מהיהודים הם ימניים. חלק גדול תמך ב"שלום הגליל". בכניסה ללבנון ובבגין, יש לנו אירגונים יהודיים צבאיים, כמו של בית-ר, שהם ממש פנאטים. הם לא מבינים שהפוליטיקה של בגין הביאה את ישראל למצב רע. למצב של גזענות. הם לא פוקחים עיניים. בשבילם כל מה שישראל עושה זה בסדר — דברים משתנים. אך ישראל תמיד צודקת.
אי-אפשר להיות שמאלי בענייני צרפת וימני בענייני ישראל.

ומה אומרת ענת סרגוטסי על כך, שתמונת-ערפאת של חנה שביב תלויה בתערוכה?

העובדה שיאסר ערפאת צולם עלידי צלם ישראלי בעיצומה של המלחמה היא, עם כל הצניעות, אחד מההי-לייטס של העיתונות במלחמה הזו, וקשה מאוד להתעלם ממנה — אלא אם כן יש לכך סיבה פוליטית.
מכיוון שכולם בארץ התעלמו מהתמונה — בניגוד לעיתוני חו"ל — חשבתי שבפורום כזה, שאמור להיות אמנותי, לא יהיו שיקולים פוליטיים בבחירת התמונה. קיוויתי שהאמנות היא מעבר לפוליטיקה.

● **האוצרת טוענת, שהתמונה מודפסת גרוע, דכך לא נתלתה בתערוכה.**

אם אכן כך, אפשר היה למצוא אותי היה די זמן כדי להדפיס את התמונה מחדש. לדעתי, הפורטרט הוא טוב. אך זה לא רלוונטי מה איכות הפורטרט בפני עצמו. מה שחשוב הוא, שהתמונה כצילום-עיתונות מהמלחמה, עומדת בפני עצמה.

● **אם כך, אינך מקבלת את ההסבר שלא היה כאן שיקול פוליטי.**
קשה לי להאמין.

ב"גלריה הלבנה" מוצגת כעת תערוכה של צלמי-עיתונות, שעקבו אחרי מלחמת הלבנון. מובן מאליו, שגם צלמת המערכת, ענת סרגוטסי, משתתפת בתערוכה זו. ענת צילמה, לדעתי הבלתי-אובייקטיבית, את אחת התמונות החשובות של המלחמה — את תמונתו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת.

תחשבו מה שתחשבו על ערפאת, אך תמונתו שצולמה עלידי צלם ישראלי, שחצה את הקווים ועבר למערב-ביירות במהלך המלחמה, היא ללא ספק תמונת-מלחמה חשובה לא פחות מתמונות של בתים הרוסים, של ילדים מתים, של גידרות-תיל, ושל חיילי שני הצדדים.

לתדהמתי, כשביקרתי בתערוכה לא גיליתי על הקירות את תמונתו של ערפאת, שהוגשה עלידי ענת לאוצרת הגלריה, חנה שביב.
שאלתי את האוצרת:

● **מדוע תמונתו של ערפאת אינה מוצגת בתערוכה?**

גיטי לתערוכה אינה פוליטית. בחירת התמונות נעשתה על-פי ערכים אסתטיים ועלידי יצירת ביטוי אישי. התמונה היתה מודפסת גרוע, וכתמונת-חדשות בקונטקסט של הבעה אישית היא לא עמדה בפני עצמה וירדה בסלקציה. לא היה כאן כל שיקול פוליטי.

● **את בטוחה, שהסיבה אינה פוליטית?**
בהחלט לא. התמונה לא היתה מודפסת טוב ולא היתה חתוכה נכון. לכן בתשבץ הסופי של התמונות היא ירדה.

● **יש המזענים, כי לא רציתם שהאזרחים שלכם יאכלו ארוחת-ערב ליד תמונה של ערפאת.**

קלשקוש. יש לנו תמונה של חייל-מת, שחתול אוכל את בשרו. זו תמונה שאנשים יכולים, לדעתך, לאכול איתה?

אני לא הולכת על סקופים. התמונה של ערפאת היתה לבנה, חיוורת. לא יכולתי למסגר אותה.

● **מדוע לא פנית לצדמת וביקשת להדפיס אותה שנית?**

לא היה זמן. אני לא מתביישת במה שאני עושה. תאמיני לי, שאם התמונה היתה חתוכה נכון ומודפסת נכון היא היתה תלויה על הקיר כי זו תמונה חשובה. כאב לי שנאלצתי להוריד אותה. יחד עם זה, אני שלמה עם ההחלטה.